Govor Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu Wolfganga Petritscha na Zagrebackom samitu Evropske Unije o Balkanu

Predjednice Mesic, predsjednice Chirac, vase ekselencije, dame i gospodo,

Prije samo nekoliko sedmica mnogi od nas koji su danas ovdje nisu vjerovali da je odrzavanje ovakvog Samita moguce. Prikladno je, stoga, da smo se susreli ovdje u Zagrebu.

Zelio bih iskoristiti ovu priliku da odam priznanje Hrvatskoj koja je preuzela vodecu ulogu u odredjivanju novog pravca i postavljanju novih demokratskih standarda za regiju.

Ove izuzetne promjene koje su pocetkom godine zapocele u Hrvatskoj pratio je slom rezima Slobodana Milosevica koji je bio osnovna prepreka uspostavi trajnog mira u jugoistocnoj Evropi.

Ali svi mi, predstavnici zemalja regije i medjunarodne zajednice, moramo uloziti jos dosta napora da bismo izgradili mir. Ova tvrdnja se posebno odnosi na Bosnu i Hercegovinu, zemlju koja je u toku protekle dekade zadobila najteze rane i drzavu koja ima centralnu ulogu za stabilnost u jugoistocnoj Evropi.

Da bi te rane zacijelile, susjedi Bosne i Hercegovine, njeni medjunarodni sponzori i prije svega politicari i gradjani Bosne i Hercegovine, moraju napraviti pomak i sa minimuma koji postizu u implementaciji Dejtonskog i Pariskog mirovnog

sporazuma krenuti ka postizanju maksimuma u njihovoj implementaciju. Medjunarodna pomoc ovoj regiji mora biti uslovljena postizanjem ovog pomaka.

Kao sto nam je poznato, bivse vodje Hrvatske i Jugoslavije bile su usredocene na podjelu Bosne i Hercegovine, raspirivajuci pri tome zlocinacku politiku zasnovanu na "etnickom ciscenju".

Prekid pomoci koja je iz Hrvatske pristizala tvrdolinijaskim elementima unutar Bosne i Hercegovine je u velikoj mjeri dao doprinos stabilnosti u BiH, bez obzira na demagogiju koju smo nedavno imali prilike cuti od strane vodja bosanskih Hrvata.

Nadam se da ce promjene u SRJ znaciti kraj za slicnu podrsku koju iz Beograda primaju srpski tvrdolinijasi u BiH. Cestitam predsjedniku Kostunici na njegovoj odluci da ubrzo nakon preuzimanja funkcije posjeti Sarajevo.

Nakon sastanka sa ministrom vanjskih poslova SRJ, gospodinom Goranom Svilanovicem, koji sam imao prosle srijede, sa zadovoljstvom mogu potvrditi da je Beograd cvrsto odlucio da u potpunosti postuje teritorijalni integritet svojih susjeda. Pozvao sam Jugoslaviju i Bosnu i Hercegovinu na sto skoriju uspostavu diplomatskih odnosa.

Dozvolite mi da jasno kazem: promjena granica u jugoistocnoj Evropi garantira samo krvoprolice. Moramo raditi sa onim sto imamo.

Sto prije dodje do uspostave vladavine zakona i ekonomske integracije u jugoistocnoj Evropi, zemlje jugoistocne Evrope ce se prije pridruziti Evropskoj uniji. To podrazumjeva saradnju u cilju postizanja zajednickog cilja.

Uprkos dramaticnim televizijskim reportazama iz Beograda, medjunarodna zajednica mora ostati usredsredjena na napore koje poduzima kako bi pomogla u izradnji porusene Bosne i Hercegovine. Veliki dio novca koji je dodijeljen za pomoc vec

je potrosen. Povlacenje iz BiH sada, kada je posao tek napola zavrsen, znacilo bi odbacivanje te investicije. Moj ured, OHR, je i dalje spreman da predvodi medjunarodne napore.

Bosna i Hercegovina je multietnicka drzava u vecoj mjeri nego sto su to njeni susjedi. Rane koje su u BiH prouzrokovali ratovi u toku devedesitih su daleko dublje. Bosna i Hercegovina je stabilna, ali joj i dalje treba oslonac.

Uz ohrabrujuce napore koje poduzimaju mirovne trupe SFOR-a predvodjene NATO-om, Ujedinjene nacije, OSCE i OHR, povratak izbjelica je postao realnost. Na primjer, 50 bosnjackih porodica se sutra namjerava vratiti u istocnu Bosnu, tacnije u Focu – grad u kojem su srpske paravojne snage u toku rata osnovale uzasne kampove za sistematsko silovanje zena.

Vjerski objekti se obnavljaju u podrucijima u koja su paravojne snage spalile ili minirale. Izraditi ce se spomen obiljezje za zrtve Srebrenice da bi se osiguralo da taj masakr nikada ne bude zaboravljen.

Medjutim, da bi se gradjani Bosne i Hercegovine istinski suocili sa prosloscu, i ukoliko se zeli izbjeci opasan nacin razmisljanja koji dozvoljava da krivicna djela prolaze nekaznjeno, glavnooptuzenim ratnim zlocincima se mora suditi u Hagu.

Vec davno su trebali biti uhapseni oni koji su odgovorni za ratne zlocine, kao sto su bivsi vodja bosanskih Srba, Radovan Karadzic i njegov vojni komadant, Ratko Mladic, koje optuznica tereti za izvrseni genocid.

Predjednice Mesic, predsjednice Chirac, vase ekselencije, dame i gospodo,

Svaki odrzivi preporod Bosne i Hercegovine prije svega zavisi od njenih gradjana.

Opci izbori odrzani 11. novembra potvrdili su da podrska

nacionalistickim strankama polako opada. Ali u poredjenju sa ocekivanjima koja su nakon promjena u Hrvatskoj i Jugoslaviji bila velika, rezultati izbora nisu impresivni.

Izuzetno je vazno da svi Bosanci i Hercegovci, a posebno njihove politicke vodje, shvate da imaju ostru kokurenciju za medjunarodnu pomoc koja je svakim danom sve manja i manja.

Novoizabrani organi vlasti moraju uloziti izuzetne napore kako bi Bosna i Hercegovina sustigla svoje susjede. Nagrade su tu, clanstvo u Vijece Evrope i studija podobnosti za Sporazum o stabilizaciji i pridrzuivanju EU kako bi se Bosna i Hercegovina dovela na put prema prijemu u EU.

Drzava se u aprilu obavezala ispostovati listu od 18 uslova koje je potrebno ispuniti da bi se zapocela izrada ove studije podobnosti. Medjutim po dosadasnjim procjenama Evropske komisije, BiH je djelomicno ispostovala samo pola od 18 uslova utvrdjenih u takozvanoj “Road Map”. Jos uvijek nedostaju elementi koji su znacajni za proces izgradnje svake drzave, a samo neki od njih su izborni zakon, zakon o drzavnoj sluzbi, jedinstven unutarnji ekonomski prostor.

Lideri Bosne i Hercegovine moraju uzeti Road Map i nauciti kako ju citati. Ocekujem od njih da ce ispostovati rok utvrdjen u danasnjoj deklaraciji, a to je polovina 2001. godine. Ja, kao Visoki predstavnik mogu nametnuti zakone, ali ne mogu “nametnuti” Bosnu Evropi.

Uz moj apel ide i upozorenje. Necu se dvoumiti da djelujem energicno protiv onih koji sprijecavaju provedbu Daytona i svih obaveza preuzetih od potpisivanja Daytonskog sporazuma, posebno dokumenata sa Briselske konferencije Vijeca za provedbu mira odrzane u maju ove godine. Medjunarodna zajednica vise nema strpljenja slusati zastarjelu retoriku straha koja je ovaj region dovela do mrtve tacke.

Svojim plemenitim gestom, koji pozdravljamo, Vlada Hrvatske je obecala pomoci ponovnu izgradnju Starog mosta u Mostaru. Svi

mi moramo graditi mostove izmedju razdvojenih zajednica jugoistocne Evrope. Da bi se to postiglo, svi mi trebamo uloziti mnogo napora, imati strpljenja i jasnu sliku o tome sta je prihvatljivo, a sta nije.

Hvala vam za paznju.